

Sygn. akt SNO 26/16

UCHWAŁA

Dnia 6 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski (sprawozdawca)

SSN Iwona Koper

Protokolant Katarzyna Wojnicka

w sprawie **A. C.**

sędziego Sądu Rejonowego

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 6 lipca 2016 r.,

zażalenia, wniesionego przez prokuratora

na uchwałę Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego

z dnia 11 kwietnia 2016 r.,

w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej

uchwalił:

- 1. utrzymać w mocy zaskarżoną uchwałę;**
- 2. na podstawie art. 98 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. odroczyć sporządzenie uzasadnienia uchwały do dnia 7 lipca 2016 r.**

UZASADNIENIE

W dniu 9 października 2014 r. do Sądu Apelacyjnego w [...] - Sądu Dyscyplinarnego Prokurator Rejonowy w L. wystąpił o zezwolenie do pociągnięcia sędziego Sądu Rejonowego w [...] A. C. do odpowiedzialności karnej za czyny polegające, na tym, że:

I – w dniu 14 lutego 2014 r. we W., jako funkcjonariusz publiczny - sędzia Sądu Rejonowego w [...], a zarazem na podstawie art. 418 § 1 k.p.k. osoba uprawniona do wystawienia dokumentu - wyroku z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie [...] przeciwko A. L. oskarżonemu o czyn z art. 178a § 2 k.k. przekraczając swoje uprawnienia poświadczyla w nim nieprawdę, co do okoliczności mających znaczenie prawne, a mianowicie, że został on wydany, podpisany i ogłoszony 10 lutego 2014 r., w sytuacji gdy zdarzenia takie nie miały miejsca, czym działała na szkodę interesu prywatnego A. L. oraz interesu publicznego rozumianego jako zaufanie do organów wymiaru sprawiedliwości i powagi sądu, tj. o czyn z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

II – w dniu 26 lutego 2014 r. we W., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, jako funkcjonariusz publiczny sędzia Sądu Rejonowego w [...], a zarazem na podstawie art. 149 § 1 k.p.k. osoba uprawniona do wystawienia dokumentu - protokołu rozprawy z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie [...] przeciwko A. L. oskarżonemu o czyn z art. 178a § 2 k.k., przekraczając swoje uprawnienia poświadczyla w nim nieprawdę, co do okoliczności mających znaczenie prawne, a mianowicie, że: „obwiniony A. L. został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, sąd postanowił przeprowadzić rozprawę zaocznie, przewodniczący otworzył przewód sądowy, protokolant odczytał wniosek o ukaranie, sąd postanowił rozpoznać sprawę według przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenie, sąd postanowił, a przewodnicząca odczytała wyjaśnienia A. L. i zeznania świadka P. B., sąd postanowił uprzedzić obecne strony, że czyn może zostać zakwalifikowany z art. 87 § 1a k.w. oraz ujawnić dowody dołączone do wniosku o ukaranie, oskarżyciel publiczny oświadczył, że nie żąda uzupełnienia przewodu sądowego, przewodnicząca ogłosiła zamknięcie przewodu sądowego, a następnie po sporządzeniu wyroku ogłosiła go publicznie i podała ustnie najważniejsze powody wyroku, a także, że rozprawę zakończono o godz. 14:10" w sytuacji, gdy zdarzenia takie nie miały miejsca, czym działała na szkodę interesu prywatnego A. L. oraz interesu publicznego rozumianego jako zaufanie do organów wymiaru sprawiedliwości i powagi sądu, tj. czyn z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

III - w dniu 23 czerwca 2014 r. we W., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, jako funkcjonariusz publiczny – sędzia Sądu Rejonowego, a zarazem na podstawie art. 149 § 1 k.p.k. osoba uprawniona do wystawienia dokumentu - protokołu rozprawy z dnia 13 czerwca 2014 r. w [...] przeciwko J.K. oskarżonemu o czyn z art. 207 § 1 k.k., protokołu rozprawy z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie [...] przeciwko M. B. oskarżonemu o czyn z art. 27c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, protokołu rozprawy z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie [...] przeciwko R. H. oskarżonemu o czyn z art. 178a § 1 k.k. oraz protokołu rozprawy z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie [...] przeciwko A. K. oskarżonemu o czyn z art. 178a § 1 k.k., przekraczając swoje uprawnienia poświadczyla w nich nieprawdę, co do okoliczności mających znaczenie prawne, a mianowicie:

- w protokole rozprawy z dnia 13 czerwca 2014 r. w sprawie [...] zapisała, iż „Sąd postanowił na podstawie art. 404 § 2 k.p.k. prowadzić rozprawę odroczoną w dalszym ciągu, postanowienie powyższe ogłoszono, sąd postanowił oddalić wnioski dowodowe prokuratora o dopuszczenie dowodu z opinii oraz postanowił uznać za ujawnione bez odczytywania w całości dowody na kartach: 4, 11 – 11v, 16, 18-20v, 21-22v, 23-31v, 32-40, 41-43, 44-46, 47-47v, 48-54, 54v-55v, 70-73, 98, 100- 101v, 103-105, 108-109, 132-133, 137-143v, 160-161v, 175, 193-200, 200a, 200b, 200c, 201-228, 247a-247d, 248-249v, 261, 507-509, 581-583, 592, 593-593v, 594-596, 630-631, 793-794v, 818-819”,

- w protokole rozprawy z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie [...] zapisała, iż „na pytanie przewodniczącej strony nie domagały się odczytywania dowodów zgromadzonych w sprawie oraz Sąd postanowił uznać za ujawnione bez odczytywania w całości dowody na kartach: 1-9, 13, 21, 28, 29, 30-30v, 31, 33, 49, 85”,

- w protokole rozprawy z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie [...] zapisała, iż „na pytanie przewodniczącej strony nie domagały się odczytywania dowodów zgromadzonych w sprawie oraz Sąd postanowił uznać za ujawnione bez odczytywania w całości dowody na kartach: 1- 8v, 10-11, 18, 20-22v, 28, 43”,

- w protokole z rozprawy z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie [...], iż „na pytanie przewodniczącej strony nie domagały się odczytywania dowodów

zgrupowanych w sprawie oraz Sąd postanowił uznać za ujawnione bez odczytywania w całości dowody na kartach: 1-3v, 7-9v, 13-16" w sytuacji, gdy zdarzenia takie nie miały miejsca, a nadto, chcąc aby protokolanci sądowi A. M. i A. K. poświadczyli w ten sam sposób nieprawdę nakłaniała ich do tego, czym działała na szkodę interesu prywatnego J. K., M. B., R. H. i A. K. oraz interesu publicznego rozumianego jako zaufanie do organów wymiaru sprawiedliwości i powagi sądu, tj. czyn z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Po rozpoznaniu wniosku Sąd Apelacyjny w [...] – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 5 listopada 2014 r.:

1/ zezwolił Prokuratorowi Rejonowemu w [...] na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego A. C. za opisane przez Prokuratora czyny zabronione

2/ zawiesił sędziego A.C. w czynnościach służbowych i obniżył jej wynagrodzenie na czas trwania tego zawieszenia o 25%

Zażalenie od tej uchwały wniósł obrońca Sędziego. Uchwałą z dnia 14 kwietnia 2015 r. SNO 14/15 Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny uchylił zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny podniósł – że zaskarżona uchwała budzi zasadnicze wątpliwości w sferze dowodowej, co ma bezpośredni wpływ na ocenę prawidłowości dokonania ustaleń faktycznych w sprawie, jak i w ścisłej prawnej – przez ocenę poprawności dokonania opisu zarzuczonych czynów, jak i zwłaszcza ich kwalifikacji prawnej. Przesądził więc (art. 442 § 3 k.p.k.), że w rozpoznawanej sprawie kwestia kwalifikacji prawnej czynów ma znaczenie i powinna być rozważona w dalszym toku postępowania, choć w judykaturze występuje także odmienny pogląd (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r. SNO 58/06, LEX nr 470205).

Wskazał, że ustalając okoliczności związane z wydaniem wyroku w sprawie [...] prowadzonej przeciwko A. L., Sąd Apelacyjny oparł się przede wszystkim na zeznaniach A. M., które, nie zostały w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały szerzej omówione, choć świadek ten jest osobą podejrzaną o popełnienie tożsamego

czynu, a więc mającą swój „interes procesowy”, w przedstawianiu zdarzeń w korzystnym dla siebie świetle. Sąd Najwyższy podkreślił, że protokolant ten podjął również działania bezpośrednio wskazujące na istnienie poważnego konfliktu pomiędzy nim, a sędzią A. C. tj. zawiadomił o stosowaniu wobec niego mobbingu. Zwrócił też uwagę na to, że pełną wiarygodność zeznań tego świadka podważają zeznania prokuratora A. M., który wskazuje, że kilkakrotnie próbował ustalić treść rozstrzygnięcia kończącego rozprawę w dniu 10 lutego 2014r., każdorazowo uzyskując informację od protokolanta, że nie ma jeszcze decyzji w tej sprawie, by ostatecznie dowiedzieć się, że rozprawa została odroczone do dnia 21 marca 2014 r. Tymczasem, jak wynika z opinii biegłego z zakresu informatyki (k. 234 – 236) wyrok w sprawie [...] przeciwko A. L. został wprowadzony do systemu informatycznego Sądu Rejonowego w dniu 14 lutego 2014 r. Nie było zatem przeszkód, aby A. M. poinformował o treści tego wyroku prokuratora A. M. w terminie, który umożliwiałby ewentualne jego zaskarżenie.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny podniósł także, że Sąd Apelacyjny równie bezkrytycznie przyjął za wiarygodne zeznania pozostałych świadków będących pracownikami sekretariatu [...] Wydziału Karnego. Dotyczy to w szczególności protokolantek A. K. i K. S. Podkreślił, że w dniach 23-27 czerwca 2014 r. odmawiały one podpisywania protokołów z rozpraw prowadzonych pod przewodnictwem sędziego A. C. i sporządziły notatki informujące o tym przełożonych. W związku z tym wskazał, że rozważenia wymaga kwestia, czy dokonując określonych zapisów w protokole – nieodpowiadających dosłownemu przebiegowi rozprawy – rzeczywiście dopuszczono się przestępstwa fałszu intelektualnego i czy celem umyślnego działania sprawcy było poświadczenie nieprawdy, co do przebiegu rozprawy w zakresie przedstawienia okoliczności „mających znaczenie prawne”.

Podkreślił, że wniosek prokuratora, co prawda zawiera w kwalifikacji czynu opisanego w pkt III wskazanie art. 18 § 2 k.k., jednak zauważył, że Sąd Apelacyjny kwestii tej nie poświęcił żadnej uwagi. Nie rozważał także dlaczego należało zakwalifikować omawiane zachowania objęte pkt III wniosku Prokuratora jako czyn ciągły określony w art. art. 12 k.k., a w szczególności z jakiego względu przyjął, że dopuszczając się ich sędzia A. C. działała „ze z góry powziętym zamiarem”.

Podniósł, że zastrzeżenia może budzić też poprawność kwalifikacji prawnej czynu z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. a w szczególności rozważenia wymaga kwestia wzajemnego stosunku obu wymienionych przepisów części szczególnej Kodeksu Karnego. Zwrócił uwagę, że w ocenie Włodzimierza Wróbla – autora komentarza do art. 271 k.k. (teza 31 – (w:) *A. Zoll Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 177 – 277 Kodeksu karnego. Kraków 2006*) – „Należy przyjąć, iż art. 271 § 1 ma charakter *lex specialis* w stosunku do art. 231 § 1, nie zachodzi więc potrzeba stosowania kumulatywnej kwalifikacji”. Zauważył, że tożsamy pogląd prezentują też w swoich komentarzach Marek Mozgawa i Tomasz Razowski.

Po kolejnym rozpoznaniu wniosku Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 11 kwietnia 2016 r.:

1/ zezwolił Prokuratorowi Rejonowemu na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego A. C. za czyny zabronione, polegające na tym, że

I. – w dniu 14 lutego 2014 r. we W., jako funkcjonariusz publiczny - sędzia Sądu Rejonowego a zarazem na podstawie art. 418 § 1 k.p.k. osoba uprawniona do wystawienia dokumentu - wyroku z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie [...] przeciwko A. L. oskarżonemu o czyn z art. 178a § 2 k.k. poświadczyła w nim nieprawdę, co do okoliczności mających znaczenie prawne, a mianowicie, że został on wydany dnia 10 lutego 2014 r., w sytuacji gdy zdarzenie takie w tym dniu nie miało miejsca, tj. czyn z art. 271 § 1 k.k.;

II. – w dniu 26 lutego 2014 r. we W., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, jako funkcjonariusz publiczny sędzia Sądu Rejonowego, a zarazem na podstawie art. 149 § 1 k.p.k. osoba uprawniona do wystawienia dokumentu - protokołu rozprawy z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie [...] przeciwko A. L. oskarżonemu o czyn z art. 178a § 2 k.k., poświadczyła w nim nieprawdę, co do okoliczności mających znaczenie prawne, a mianowicie, że: „obwiniony A. L. został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, sąd postanowił przeprowadzić rozprawę zaocznie, przewodniczący otworzył przewód sądowy, protokolant odczytał wniosek o ukaranie, sąd postanowił rozpoznać sprawę według przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenie, sąd postanowił, a

przewodnicząca odczytała wyjaśnienia A. L. i zeznania świadka P. B., sąd postanowił uprzedzić obecne strony, że czyn może zostać zakwalifikowany z art. 87 § 1a k.w. oraz ujawnić dowody dołączone do wniosku o ukaranie, oskarżyciel publiczny oświadczył, że nie żąda uzupełnienia przewodu sądowego, przewodnicząca ogłosiła zamknięcie przewodu sądowego, a następnie po sporządzeniu wyroku ogłosiła go publicznie i podała ustnie najważniejsze powody wyroku, a także, że rozprawę zakończono o godz. 14:10” w sytuacji, gdy zdarzenia takie nie miały miejsca, czym działała na szkodę interesu prywatnego A. L. oraz interesu publicznego rozumianego jako zaufanie do organów wymiaru sprawiedliwości i powaga sądu,

tj. czyn z art. 271 § 1 k.k.;

2/ nie zezwolił Prokuratorowi Rejonowemu. na pociągnięcie A. C. sędziego Sądu Rejonowego do odpowiedzialności karnej za czyn opisany w pkt III wniosku;

3/ zawiesił sędziego A. C. w czynnościach służbowych i obniżył jej wynagrodzenie na czas trwania tego zawieszenia o 25%.

Zażalenie od tej uchwały złożył Prokurator Prokuratury Rejonowej podnosząc zarzuty:

I. – obrazę art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm., dalej: „u.s.p.”) polegającą na wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, że w sprawie o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, sąd uprawniony jest do badania stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu.

II. – naruszenia prawa karnego procesowego mającego istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 4, art. 7, art. 92, oraz art. 410 k.p.k. przez oparcie ustaleń jedynie na części zebranego w sprawie materiału dowodowego, jego jednostronną ocenę dokonaną z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co w rezultacie doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych, w zakresie stopnia społecznej szkodliwości czynu opisanego w pkt III wniosku

III. – obrazę prawa materialnego, tj. art. 11 § 2 kk. i art. 271 § 3 k.k. oraz art. 231 § 2 kk. przez niezastosowanie tych przepisów w kwalifikacji prawnej czynów

opisanych w pkt I, II i III wniosku o zezwolenie na pociągnięcie A. C. do odpowiedzialności karnej.

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonej uchwały w pkt 1 ppkt I i II oraz w pkt 2 przez zezwolenie Prokuratorowi na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego A. C. za czyny opisane we wniosku z dnia 8 października 2014 r, z tym uzupełnieniem, że poświadczenie nieprawdy w opisanych w nim dokumentach nastąpiło w celu osiągnięcia korzyści osobistej i z tego względu przyjęcie kwalifikacji zdarzeń z pierwszych dwóch zarzutów jako czynów z art. 271 § 3 k.k. w zb. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k; a z trzeciego zarzutu, jako czynu z art. 271 § 3 k.k. w zb. z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut obraży art. 80 § 2c u.s.p. sprowadza się do twierdzenia, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wyszedł poza granice kognicji określone tym unormowaniem. Tymczasem w tej kwestii Sąd ten podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 10 maja 2006 r., SNO 15/06 (LEX nr 470206), w której wyrażono zapatrywanie, że obowiązkiem sądów dyscyplinarnych – przed podjęciem uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej - jest rozważenie, czy zgromadzone dowody dostatecznie uzasadniają popełnienie przez sędziego przestępstwa oraz czy stopień społecznej szkodliwości popełnionego czynu zabronionego jest wyższy od znikomego. Dostrzegł jednocześnie odosobniony pogląd przeciwny wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r., SNO 3/06 (LEX nr 470201), w której został wyrażony pogląd, że jeżeli zgromadzone w sprawie dowody w dostatecznym stopniu uzasadniają wniosek o popełnieniu przez sędziego czynu wyczerpującego wszystkie znamiona czynu zabronionego pod groźbą kary, przewidziane w ustawie (art. 1 § 1 k.k.), a w dodatku należącego do kategorii czynów wywołujących zdecydowanie negatywny odbiór społeczny, ocenę winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu (art. 1 § 2 k.k.) należy pozostawić organowi, do którego będzie należało merytoryczne postępowanie karne.

Zgodnie z art. 1 § 2 k.k. nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma. O znikomości społecznej szkodliwości czynu zabronionego może przesądzić jedynie kompleksowa ocena zarówno przedmiotowych, jak i podmiotowych przesłanek wartościowania takiego czynu, które łącznie - a nie każda z nich z osobna – wykazywać muszą subminimalny ładunek tej szkodliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 1997 r., II KKN 135/96, Orz. Prok. i Pr. 1997, nr 6, poz. 2).

Skarżący nie zwrócił jednak uwagi na to, że w razie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, zapatrywania prawne i wskazania sądu odwoławczego co do dalszego postępowania są wiążące dla sądu, któremu sprawę przekazano do ponownego rozpoznania (art. 442 § 3 k.p.k.). Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 14 kwietnia 2015 r. SNO 14/15 podniósł, że przestępstwo fałszu intelektualnego z art. 271 k.k. musi być ukierunkowane na poświadczenie nieprawdy co do "okoliczności mającej znaczenie prawne", i w związku z tym wyraził zapatrywanie, że rozważenia wymaga to, czy w okolicznościach konkretnej sprawy karnej wykreślenie lub dopisanie fragmentu protokołu rozprawy mogło mieć istotne znaczenia prawne. Wyraził też pogląd, że ocena ta rzutuje zarówno na prawidłowość kwalifikacji prawnej czynu za popełnienie, którego sędzia miałby być pociągnięty do odpowiedzialności karnej, jak i na ustalenie jego szkodliwości społecznej, a także tego, czy zachowaniem swym sędzia wyczerpał znamiona przestępstwa, czy raczej deliktu dyscyplinarnego. Wyraźnie więc przesądził, że w tej sprawie należy badać, czy społeczna szkodliwość czynu nie jest znikoma (art. 1 § 2 k.k.) i w związku z tym nie może stanowić on przestępstwa, a zatem już z tego względu brak podstaw do uznania, na obecnym etapie postępowania, za zasadny zarzut obrazy art. 80 § 2c u.s.p.

Zarzut naruszenia art. 4, art. 7, art. 92, oraz art. 410 k.p.k. jest także nietrafny. Charakterystyczne jest, że pozostaje on w opozycji do oceny materiału procesowego dokonanej przez Sąd Najwyższy w zapadłej w sprawie uchwale z dnia 14 kwietnia 2015 r., SNO 14/15. Jest oczywistym, że z zasady obiektywizmu (art. 4 k.p.k.) wynika że podstawę orzeczenia może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia (art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k.). Z kolei konstruując zarzut obrazy zasady swobodnej

oceny dowodów (art. 7 k.p.k.), skarżący musi wykazać jakich konkretnych uchybień w zakresie logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, tj. powinien przedstawić, jakich uchybień w świetle zgodności (niezgodności) z treścią wskazanego dowodu, zasad logiki (błądność rozumowania i wnioskowania), czy sprzeczności (bądź nie) z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy dopuścił się sąd w dokonanej przez siebie ocenie dowodów.

Tymczasem skarżący zarzucił, że Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny ustalając stan faktyczny oparł się na części materiału dowodowego, która przemawia na korzyść sędziego A. C., natomiast pominąć miał dowody przemawiające na niekorzyść. Nie skonkretyzował jednak o jakie fragmenty zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, czy wyjaśnień Sędziego, bądź inne środki dowodowe chodzi. Z tego już względu zarzut ten należało ocenić jako nieskonkretyzowany (ogólnikowy) i w rezultacie jako sprowadzający się do polemiki z ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Trzeba pamiętać, że na gruncie kodeksu karnego, jak trafnie podniesiono w literaturze, najszersze zakresowo jest pojęcie czynu, a najwęższe - przestępstwa. Czynem jest zachowanie człowieka (zarówno działanie, jak i zaniechanie) postrzegalne zewnątrz, ukierunkowane na pewien cel i doniosłe społecznie. Czynem zabronionym jest tylko zachowanie, którego cechy (znamiona) zostały określone w ustawie i którego popełnienie jest zabronione pod groźbą kary. Przestępstwem jest natomiast czyn zabroniony bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy. Ustawodawca nie definiuje samego pojęcia społecznej szkodliwości, ale określa jakie okoliczności należy brać pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości (art. 115 § 2 k.k.).

Aby jednak przesądzający o zaistnieniu przestępstwa był stopień społecznej szkodliwości czynu musi on zrealizować ustawowe jego znamiona określone w ustawie karnej, gdy tymczasem czyny opisane w pkt III wniosku Prokuratora nie spełniały znamiona czynu zabronionego określonego w art. 271 § 1 k.k., gdyż wykazane poświadczenia nieprawdy, w tych konkretnych postępowaniach karnych nie dotyczyły okoliczności mających znaczenie prawne w rozumieniu tego pojęcia wyrażonego w zapadłej w sprawie uchwale z dnia 14 kwietnia 2015 r., SNO 14/15.

Sąd Najwyższy zwrócił w niej uwagę na fakt sprostowania wszystkich protokołów rozpraw wymienionych w punkcie III wniosku Prokuratora Rejonowego, oraz na to, że dokumenty te dotyczą zdarzeń o stosunkowo błałym znaczeniu procesowym. Mając na uwadze charakter rozpoznawanych spraw i przyznawanie się oskarżonych do winy i popełnienia zarzuconych im czynów, doszedł do wniosku, że nawet brak ujawnienia dowodów z akt tych spraw, najprawdopodobniej nie doprowadziłby w ostatecznym rozrachunku do wydania ostatecznie innych orzeczeń.

W ślad za tym stanowiskiem Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w zaskarżonej uchwale wyraźnie stwierdził, że rozprawy w sprawach, o których mowa w pkt III wniosku Prokuratora zostały przeprowadzone, a poświadczenie nieprawdy nie dotyczyło okoliczności o zasadniczym znaczeniu; dokonane zapisy nie skutkowały wypaczeniem wymowy materiału dowodowego, co mogłoby wpłynąć na treść ostatecznie zapadłych rozstrzygnięć, a jedynie miały za zadanie ukrycie nieprawidłowości procesowych. Choć zauważył, że w sprawie [...]oskarżony J. K. nie przyznawał się do zarzutu znęcania się, jednakże podkreślił, iż został on zapoznany z materiałami dochodzenia, stąd mógł przewidywać, jakie dowody będzie brał sąd pod uwagę rozstrzygając o jego odpowiedzialności, a w dodatku korzystał z pomocy obrońcy, a zatem miał zapewnioną pomoc fachową.

W tym stanie rzeczy mając na uwadze stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu uchwały z dnia 14 kwietnia 2015 r. SNO 14/15 można było przyjąć, że poświadczenie nieprawdy w protokołach rozpraw w sprawach opisanych w pkt III wniosku Prokuratora nie wywarło wpływu na ostateczny wynik tych spraw, czyli skazanie sprawców tych przestępstw. Nie została więc zrealizowana w tym wypadku ustawowa przesłanka przestępstwa fałszu intelektualnego z art. 271 § 1 k.k., tj. ukierunkowania poświadczenia nieprawdy co do "okoliczności mającej znaczenie prawne". W dodatku skoro Prokurator w zażaleniu nie odniósł się szczegółowo do tej kwestii, to należało dojść do wniosku, że nie zakwestionował skutecznie w tym zakresie stanowiska Sądu Apelacyjnego

Opis zarzutów w zażaleniu, tym różni się od przedstawienia zarzutów we wniosku Prokuratora, że w środку odwoławczym dodatkowo zarzuca się sędziemu A. C. podejmowanie tych działań „w celu osiągnięcia korzyści osobistej”. Innymi

słowy, we wniosku Prokurator, określając czyny takiej okoliczności decydującej o kwalifikowanym typie przestępstwa fałszu intelektualnego (art. 271 § 3 k.k.) nie zarzucił. W dodatku od pierwszej uchylonej uchwały Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 5 listopada 2014 r. opisującej czyny zgodnie z wnioskiem zażalenie złożyła tylko sędzia A. C. i Sąd Najwyższy w związku z tym uchylił ją na jej korzyść, co wyklucza pogorszenie jej sytuacji prawnej w dalszym toku postępowania (art. 434 k.p.k.).

Sąd Apelacyjny w zaskarżonej obecnie przez Prokuratora uchwale, zakwalifikował je jako czyny z art. 271 § 1 k.k., a w zażaleniu oskarżyciel domaga się ich kwalifikacji jako czynów z art. 271 § 3 k.k. w zb. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Oskarżyciel w środku odwoławczym tę kwalifikację odniósł do fragmentu uzasadnienia zaskarżonej uchwały, że Sędzia kierowała się źle podejmowaną dbałością „o załatwialność spraw” oraz troską „o stabilność orzecznictwa”. Z tych ustaleń wywnioskował, że sędzia A. C. w ten sposób pragnęła ukształtowania swego wizerunku jako sprawnego, skutecznego sędziego i chciała zdobyć uznanie w oczach przełożonych oraz sądu odwoławczego, co mogłoby pomóc jej w uzyskaniu awansu zawodowego. Na tej podstawie wywiódł wniosek, że są to korzyści osobiste dla Sędziego, które motywowały A. C. do zachowań przestępnych.

Tymczasem przestępstwo fałszu intelektualnego (art. 271 § 1 k.k.) ma charakter umyślny. Sprawca musi obejmować swoją świadomością, że poświadcza nieprawdę oraz że poświadczenie to dotyczy okoliczności mających znaczenie prawne. Przewidziany w § 3 art. 271 k.k. typ czynu zabronionego jest kwalifikowany ze względu na osiągnięcie korzyści majątkowej lub osobistej. W typie kwalifikowanym konieczne jest wystąpienie zamiaru bezpośredniego kierunkowego (*dolus directus coloratus*), a zatem jest to przestępstwo kierunkowe. Tym samym inny niż określony w wymienionym przepisie zamiar towarzyszący popełnieniu przestępstwa, nawet jeżeli sprawca osiągnie korzyść majątkową (lub osobistą) w wyniku wystawienia fałszywego dokumentu, nie wystarczy do przyjęcia odpowiedzialności typu kwalifikowanego za poświadczenie nieprawdy w tym dokumencie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., WA 15/04, OSNKW 2004, nr 10, poz. 94).

W tym stanie rzeczy nietrafny jest pogląd skarżącego, aby z kierowania się źle pojmowaną dbałością o sprawne załatwianie spraw oraz z troski o stabilność orzecznictwa można obiektywnie rzecz ujmując, wywodzić, że Sędzia chciała w ten sposób (zamiar bezpośredni) ukształtować swój wizerunek sprawnego i skutecznego sędziego oraz czyniła to w celu swojego ewentualnego przyszłego awansu zawodowego. W sprawie brak okoliczności, które uzasadniałyby takie rozumowanie i z tego względu nieuzasadniony jest zarzut jakoby działania sędziego A. C. były podejmowane w celu osiągnięcia korzyści osobistej. Skoro więc odpada kwalifikacja zdarzeń opisanych w pkt 1.I i II zaskarżonej uchwały jako czynów z art. 271 § 3 k.k., to wykluczona była ich także kwalifikacja jako czynów z 271 § 3 w zb. z art. 231 § 2 k.k., ze względu na brak także celu osiągnięcia korzyści osobistej w działaniach Sędziego.

Skarżący nie zwrócił także uwagi na to, że Sąd Najwyższy w poprzednio zapadłej w sprawie uchwale z dnia 14 kwietnia 2015 r., SNO 14/15, wyraźnie zakwestionował poprawność zakwalifikowania dwóch pierwszych czynów jako zdarzeń z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Rozważając wzajemny stosunek obu wymienionych przepisów części szczególnej Kodeksu karnego, zwrócił uwagę, na te poglądy doktryny, według których „należy przyjąć, że art. 271 § 1 k.k. ma charakter *lex specialis* w stosunku do art. 231 § 1 k.k. i nie zachodzi więc potrzeba stosowania kumulatywnej kwalifikacji”. Dodać należy, że odmienny pogląd powołany w zażaleniu Prokuratora w nauce jest odosobniony.

Uwzględniając więc art. 442 § 3 k.p.k. należało przyjąć, że w sprawie nie wystąpił rzeczywisty zbieg przepisów (art. 11 § 2 k.k.), z którym mamy do czynienia wtedy, gdy sprawca swoim zachowaniem faktycznie wypełnił znamiona więcej niż jednego typu czynu zabronionego. Eliminuje go bowiem reguła specjalności (*lex specialis derogat legi generali*) w myśl, której nie można jednym i tym samym zachowaniem się – na jednym i tym samym obiekcie (przedmiocie czynności sprawczej) – wypełnić znamion zmodyfikowanej postaci czynu zabronionego oraz podstawowej postaci tego czynu (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2000 r., IV KKN 596/99, Prok. i Pr. 2000, nr 7-8, poz. 1).

Skarżący, zarzucając naruszenie prawa materialnego, zdaje się nie zauważać, że naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu (niezastosowaniu) w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można więc stawiać zarzutu rzekomego naruszenia prawa materialnego, gdy wadliwość orzeczenia ma polegać na błędnych ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia lub na naruszeniu przepisów procesowych (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III KK 333/14, LEX nr 1713025). W omawianej sprawie oczywistym jest, że jeśli chodzi o opisy czynów, to ani we wniosku prokuratora, ani w zaskarżonej uchwale nie ma sformułowań, że sędzia A. C. miałaby się tych czynów dopuścić w celu osiągnięcia korzyści osobistej, a skoro tak, to o żadnej obrazie prawa materialnego mowy być nie może. Jeżeli natomiast prokurator chciałby, aby takie ustalenia zostały poczynione, to winien był postawić zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, albo obrazę prawa procesowego, która do takich błędnych ustaleń doprowadziła, ale skoro w zażaleniu takiego zarzutu nie podniesiono, to dalsze rozważania w tym zakresie należy uznać za zbędne (zob. art. 433 § 1 k.p.k., art. 434 § 1 k.p.k.).

Dla ścisłości należy jedynie zaznaczyć, że oczywiście w dalszym toku postępowania mogą ujawnić się okoliczności powodujące zmianę opisu czynów lub kwalifikacji prawnej zdarzeń będących przedmiotem postępowania, ale nieprzekraczalną barierą jest tożsamość czynów wskazanych we wniosku i uchwale oraz czynów będących ostatecznie przedmiotem orzekania w procesie karnym (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r., SNO 58/06, LEX nr 470205).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zaskarżoną uchwałę utrzymał w mocy.

eb